

[Halfdan Henriksen.]

talt helt og holdent. Den mulighed foreligger.

Ikke desto mindre kan jeg fuldtud tiltræde, at man fra statens og erhvervslivets side tager del i den efterforskning, der er tale om, og løber den betydelige risiko, foretagendet indebærer, og endvidere, hvis efterforskningen viser tilfredsstillende resultat, fortsætter minedriften, naturligvis kun under den forudsætning, at undersøgelserne har vist, at en fortsat drift er forsvarlig. Fordelene for Danmark, hvis det viser sig at være forsvarligt at fortsætte minedriften, er jo ganske øjensynlige, og de interesserede må da tage den risiko, der er nødvendig.

Denne risiko bør imidlertid udelukkende hvile på kapitalmæssigt stærke skuldre, der kan bære et tab, og i betragtning af de mange usikkerhedsmomenter i forbindelse med dette foretagende vil det være uforsvarligt, hvis sparemidler i almindelig betydning anvendes til finansiering af selskabet. Jeg nævner dette, fordi man ved flere lejligheder indenfor interesserede og velmenende kredse har omgåedes med tanken om, ja, endog har stillet konkrete forslag om at gøre udvinding af de grønlandske metalforekomster til en folkesag, som hele den danske og grønlandske befolkning skulle være med til at løse. Man er gået så langt, at man har nævnt, at det ville være naturligt, at der udstedtes aktier helt ned til en størrelse af 100 kr., for at der kunne være let adgang også for relativt ubemidlede til at købe aktier. Så stærkt jeg kan, vil jeg advare mod noget sådant. Den risiko, der her er tale om, er så stor, at det er fuldkommen urimeligt at anvende sparemidler, for slet ikke at tale om enkers og faderløses penge, til at tegne aktier for. Risikoen må og skal løbes, men den må løbes dels af staten, dels af kapitalstærke private erhvervsvirksomheder, der ved, hvad de går ind til. Aktieselskabstanken er iøvrigt i sig selv så god og så sund, at den ikke bør udsættes for den risiko at blive misliebig i den store befolknings øjne, og det ville let ske, hvis et foretagende som dette slår fejl, efter at småspareres penge er anbragt i det.

Jeg hilser med tilfredshed bestemmelsen om, at de 55 pct. af aktierne skal ligge på danske hænder, således at hvis divergenser opstår mellem udenlandske og danske interesser — hvad der forhåbentlig ikke sker, men hvad der dog ligger indenfor mulighedernes grænse —, bliver det de danske aktionærers indflydelse, der bliver den afgørende.

Der er et enkelt punkt, jeg anmoder om oplysning om enten her eller i udvalget. Det drejer sig om lovforslagets § 8, hvoraf det fremgår, at ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til at anlægge og drive en flyveplads i koncessionsområdet. En sådan bemyndigelse kan jo ikke udnyttes, uden at det koster penge, rimeligvis mange penge, og det vil være interessant at få oplyst, hvor store udgifterne beregnes at blive for anlægget af flyvepladsen og for driften af den. Herom står der intet i bemærkningerne til lovforslaget, og i den højtærede statsministers fremsættelsestale nævntes hele denne sag kun med et par ord. Jeg synes, det er naturligt, at det høje ting får klarhed over denne side af sagen. Statens udgifter i forbindelse med gennemførelsen af dette lovforslag indskrænker sig ikke til aktieinteresserne alene; anlæg og drift af en flyveplads i koncessionsområdet bliver næppe helt billig.

P. N. Petersen (Røjle): Det er et statsinitiativ, der her er tale om, en undtagelse, der bekræfter den regel, at det er det enkelte menneskes initiativ i det frie erhvervsliv, der er den drivende kraft i udviklingen; jeg behøver ikke her at nævne de store navne, der viser dette for vort lille lands vedkommende. Men her er altså en undtagelse fra den nævnte regel, og anderledes kan det heller ikke være, når de vanskeligheder, der skal overvindes, er så overmægtige, at det er nødvendigt at søge bistand i andre lande, hvor der er opsummeret større erfaringer på det minetekniske område. Det er naturligvis — som det har været nævnt adskillige gange af andre ærede ordførere — de klimatiske forhold og den vanskeligt tilgængelige kyststrækning i de øde, afsides